بسمه تعالی

بیماری حصبه

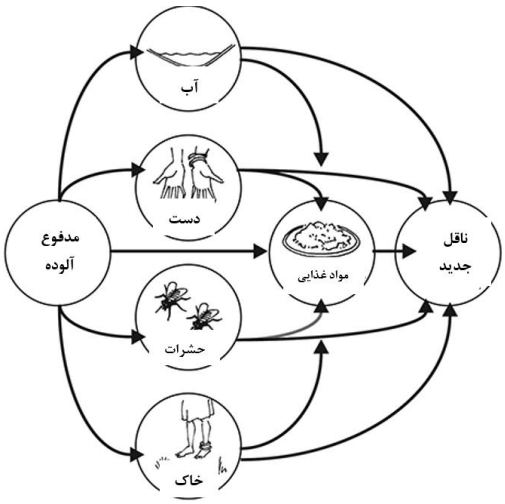
تب حصبه یا تب تیفوئید، بیماری گوارشی عفونی است که از طریق باکتری سالمونلا تیفی ایجاد می شود و علت اصلی آن کمبود بهداشت و آب آشامیدنی سالم است. بدون اقدام به درمان، میزان کشندگی این بیماری حدود ۱۰ تا ۳۰ درصد است که با دریافت درمان مناسب به ۱ تا ۴ درصد کاهش می‌یابد. عوارض مهم ناشی از این بیماری، توکسمی، میوکاردیت و خونریزیهای گوارشی است.

روشهای انتقال بیماری

سرایت از طریق آب و غذای آلوده به مدفوع یا ادرار فرد آلوده امکان پذیر است و بیشترین شیوع را در فصل تابستان و اوایل پائیز دارد. همچنین میوه و سبزیجات خام (آلوده به کود انسانی) که کاملا تمیز و ضدعفونی نشود، همچنین فرآورده های لبنی (آلوده شده توسط دست حاملین) نیز از راههای سرایت بیماری می باشد.

چرخه انتقال بیماری حصبه

علائم بالینی

شروع بیماری معمولا با تب همراه است که ابتدا پلکانی بوده و سپس مداوم می گردد. تهوع و استفراغ، ضعف و بی اشتهایی، درد عضلات و مفاصل، دل درد و نفخ شکم، سرفه که معمولا بدون خلط است گاهی گلو درد و حالت گیجی و منگی پدیدار می گردد.

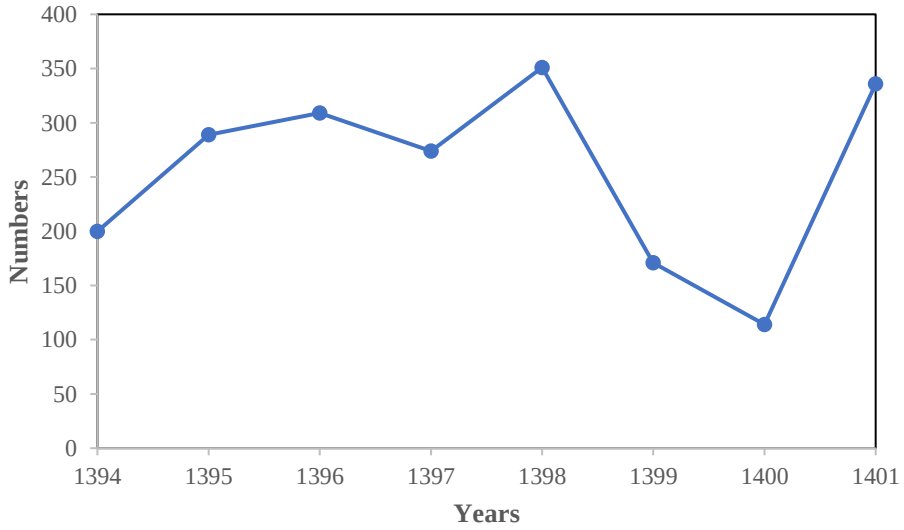
مخزن بیماری

انسان مخزن بیماری بوده و افراد خانواده که در تماس هستند ممکن است حاملین گذرا باشند. افراد حامل شامل بیماران حاد، خفیف، یا حتی عفونت های بدون علامت باشند. این بیماری معمولا در سنین کودکی و نوجوانی دیده می شود.

آمار ابتلا در سال ۱۴۰۱ در کشور

براساس اطلاعات ثبت شده در نظام کشوری مراقبت بیماری‌های واگیر، طی شش ماه ابتدای سال ۱۴۰۱ در مجموع ۳۳۶ بیمار به عنوان مورد مشکوک، محتمل و یا قطعی تیفوئید در کشور شناسایی و خاک شده است. این آمار حاکی از آن است که طی ۶ ماه ابتدای سال ۱۴۰۱ موارد گزارش شده از افزایش حدود ۳۷ درصد نسبت به میانگین تعداد موارد گزارش شده طی مدت زمان مشابه در هفت سال گذشته (۶ ماه ابتدای سال‌های ۱۳۹۴ لغایت ۱۴۰۰) برخوردار بوده است.

طبق اطلاعات موجود حدود ۵۴ درصد موارد ابتلا در مناطق شهری و ۴۶ درصد در نقاط روستایی سکونت دارند. ۴۴ درصد از موارد ابتلا مذکر و ۵۶ درصد موارد مونث بوده و اغلب موارد گزارش شده (یعنی ۸۱ درصد) در گروه سنی کمتر از ۵۰ سال قرار دارند.

مقایسه تعداد موارد مشکوک، محتمل و قطعی حصبه در ۶ ماه ابتدایی سالهای ۹۴ لغایت ۱۴۰۱

عوارض بیماری حصبه

اگر تیفوئید درمان نشود، در معرض خطر عوارض شدید از جمله:

- ✓ خونریزی داخلی
- ✓ سوراخ شدن روده
- ✓ تورم یا ترکیدن کیسه صفرا
- ✓ علائم عصبی (مغزی)، از جمله گیجی، هذیان و تشنج
- ✓ تورم در اطراف مغز (منتژیت)
- ✓ برونشیت، پنومونی یا سایر مشکلات تنفسی
- ✓ التهاب استخوان (استئومیلیت)
- ✓ التهاب قلب
- ✓ نارسایی کلیه
- ✓ سقط جنین

اقدامات شهروندان به منظور پیشگیری از ابتلا به بیماری حصبه:

- تهیه مواد غذایی از مراکز دارای پروانه کسب و مجوز بهداشتی
- عدم مصرف مواد غذایی تهیه شده به صورت دوره گردی
- استفاده از آب بهداشتی و سالم
- رعایت بهداشت فردی و شستشوی دست ها قبل از مصرف مواد غذایی
- گرم کردن کامل مواد غذایی قبل از مصرف
- درصورت داشتن علائم بالینی بیماری به مراکز خدمات جامع سلامت مراجعه نمایند.

جهت پیگیری موارد بهداشتی درصورت مشاهده موارد زیر با سامانه ۱۹۰ تماس بگیرید:

- ✓ عدم رعایت بهداشت فردی
- ✓ عدم رعایت بهداشت ابزار و تجهیزات
- ✓ عدم رعایت نظافت و بهداشت ساختمان
- ✓ عدم تعبیه امکانات شستشوی دست ها
- ✓ عدم رعایت بهداشت مواد غذایی (تهیه، توزیع وفرآوری)

منابع

- دستورالعمل مبارزه با تیفوئید مصوبه کمیته کشوری مبارزه با بیماریها
- https://www.isna.ir/news/1401120201428
- https://epidemics.ifrc.org/volunteer/training-manual/group-۱faecal-oral-infections
- Melese Workneh, Engedawerk Tilahun, Typhoid Fever Preventive Knowledge, Attitude and Practice Among
- Food Handlers in Mettu University Students' Cafeteria, Southwest Ethiopia, 2022: Mixed Method, 2023

مینا رضایی – کارشناس گروه سلامت محیط و کار – معاونت بهداشت دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه